

תומך בקבלת החלטות של הבן או הבת

מה זה תומך בקבלת החלטות? מה זה אומר כלפי הבן או הבת? מה זה אומר כלפי ההורים?

בעבר, כאשר התעורר קושי ביכולת קבלת החלטות של הבן או הבת בחייהם הבוגרים, הפתרון הכמעט בלעדי היה להתמנות לאפוסטרופוס ולקבל החלטות במקומם לכל חייהם.

להפוך למקבל החלטות במקום הבן או הבת יכול להיות פתרון במקרים מסוימים. עם זאת במקרים שכן או הבת מסוגלים לקבל החלטות עם תמיכה, מדובר על שלילה מוחלטת מהם לקבל החלטות לענייני חייהם. מה עוד שהורים שמקבלים את תפקיד האפוסטרופוס כפופים לפיקוח של האפוסטרופוס הכללי ולחובת דיווחים שוטפים.

מה הפתרון? היום בחוק ישנה אפשרות נוספת והיא להיות "תומך החלטה". משמעות התפקיד היא שכן או הבת הבוגרים הם שמקבלים את ההחלטות לגבי חייהם, אך למי שתומך ומסייע להם יש מעמד משפטי מול כל הגורמים עמם הם מתמודדים.

מי יכולים להיות הבן או הבת שמבקשים עבורם תומך החלטה?

כל אדם בגיר ובלבד שהוא יכול לבטא את רצונותיו עם ההגשה המתאימה, והוא מסכים שימונה לו תומך בקבלת החלטות.

מי יכול להיות "תומך בקבלת החלטות"?

1. הורים, תומך מתנדב ותומך מקצועי.
2. אדם שאין לו בעצמו אפוסטרופוס או אדם שמנהל את ענייניו תחת ייפוי כוח מתמשך.
3. אדם שאין לו ניגוד עניינים עם מקבל החלטה, והוא איננו ביחסי תלות מול מקבל החלטה במידה המפריעה למתן התמיכה בקבלת החלטות.
4. הכשרה של 15 שעות מטעם האפוסטרופוס הכללי לתומך מתנדב ו-60 שעות לתומך מקצועי.

מה הסמכויות של "תומך החלטה"?

1. לפנות בהסכמה של מקבל החלטה לכל גורם, לקבל מידע עבורו, ולשתפו במידע.
2. לתווך לכל גורם את רצונות מקבל החלטה.
3. בהתאם לבקשת מקבל החלטה - לבצע עבורו פעולות למימוש החלטותיו. יש לשים לב שבלי אישור בית המשפט, אין אפשרות לבצע פעולה משפטית עבור מקבל החלטה (נושא זה יורחב בהמשך בפירוט התהליך).
4. בהתאם לרצון מקבל החלטה, תומך החלטה ראשי להיות נוכח בכל הליך דיון או פגישה של מקבל החלטה.
5. על פי צו בית המשפט נקבע מה תחומי החיים (כספיים, אישים, רפואיים וכו') שבו קיימת הסמכות של תומך החלטה.

מה התהליך לקבלת מינוי של תומך החלטה?

שלב א' - פגישת מידע

לפני שמבקשים מינוי, צריך לתאם פגישת מידע עם נציגים ממשד המשפטים והאפטרופוס הכללי (זו מתקיימת בתוך 45 יום מפניית המבקש). בפגישה זו, יחד עם הבן או הבת לומדים על אופי התפקיד, הסמכות והאחריות כמו גם כיצד יש לבצעו.

שלב ב' - בקשה לבית המשפט

פונים בבקשה מסודרת לבית המשפט לענייני משפחה, אם במסגרת הליך למינוי אפטרופוס ואם בבקשה מיוחדת למינוי תומך החלטה. בעריכת הבקשה צריך לחשוב מה הם תחומי החיים שבהם נדרשת תמיכה בקבלת החלטות (כספיים, אישיים, רפואיים וכו'), מה תדירות המפגשים שרוצים עם מקבל ההחלטות, והאם רוצים תנאים מסוימים שיפורטו בצו.

חשוב לדעת! תומך החלטות לא יכול לבצע פעולות משפטיות (חתימה על המחאות, פעולות בחשבון ועוד) בשביל מקבל ההחלטות אלא אם הוא הוסמך על ידי מקבל ההחלטה בדרך מתועדת ומראש, או שבית המשפט הורה על כך במסגרת מינוי תומך ההחלטה.

כלומר: אם רוצים מעורבות של תומך החלטה בפעולות משפטיות חשוב להסדיר זאת מראש ולבקש שיהיה כתוב בצו.

יש פעולות מסוימות שחובה לפנות לבית המשפט באופן פרטני לאישור, בין היתר:

- פעולות במקרקעין (העברה, שעבוד של מקרקעין, עסקה במקרקעין).
- הסתלקות מעיזבון או העברה/שעבוד חלק מעיזבון.
- מתן תרומה או מתנה מעל להגנסה החודשית הממוצעת של מקבל ההחלטה
- פעולה ששוויה מעל 20,000 ₪ .
- משיכה, העברה או שיעבוד של קופות גמל.
- מתן ערבות או הלוואה בסכום העולה על ההכנסה החודשית הממוצעת של מקבל ההחלטה.
- פעולה משפטית בין תומך ההחלטה ומקבל ההחלטה (לדוגמה: קביעת מנגנון שכר).

יש פעולות מסוימות שתומך החלטה לא יכול לעשות כלל (בעיקר בעניינים אישיים), בין היתר:

- החלטות שמקבל ההחלטה מוסמך לעשות בשם מישהו אחר או מתוקף היותו הורה או אפטרופוס.
- מתן מסירת ילד לאימוץ.
- השתתפות בבחירות.
- עריכת צוואה, ייפוי כוח מתמשך, הנחיות מקדימות לאפטרופוס ומסמך הבעת רצון.
- הסכמה מדעת לטיפול רפואי וכל פעולה לפי חוק החולה הנוטה למות.

שלב ג' - בית המשפט דן בבקשה למינוי תומך החלטה

בית המשפט דן בבקשה, שומע את הצדדים ורשאי לבקש תסקיר מן הרווחה.

בהתאם לבקשה ולדיון, בית המשפט נותן צו שבו מפורט האם ניתן לבן או לבת תומך החלטה, באילו תחומים, וכן האם יש תנאים נוספים, כמו מגבלות על תומך החלטה או להפך- הרשאות נוספות. לכן חשוב להגיש את הבקשה בצורה מפורטת ומבוארת ולהגיע יחד עם הבן או הבת (במידת האפשר) לדיון מוכנים.

שלב ד' - פגישת תיאום ראשונית, פגישות תדירות וייעוץ באופן שוטף מן האפוסטרופוס הכללי:

לאחר מתן צו נערכת תיאום בין תומך החלטה ומקבל החלטה יחד עם גורמים מהאפוסטרופוס הכללי או נציבות שווין זכויות אנשים עם מוגבלויות.

יש לשים לב כי לפי הנוהל, בכדי להתחיל ולהיות תומך החלטה יש לעבור הדרכה מסודרת (תומך מתנדב 15 שעות ותומך מקצועי 60 שעות).

על תומך החלטה להיפגש עם מקבל החלטה באופן סדיר, על פי התדירות שנקבעה על ידי בית המשפט ועל פי הצורך, כאשר גם מקבל החלטה וגם תומך החלטה יכולים לקבל ייעוץ מגורמים באפוסטרופוס הכללי.

ומי מפקח עלי?

מפקחי האפוסטרופוס הכללי רשאים לבקש ממקבל החלטות, מתומך החלטות או מכל גורם אחר מידע או מסמכים הנוגעים לביצוע תפקידו של תומך החלטות. במידת הצורך, ניתן גם לתאם ביקור אצל מקבל החלטות.

חשוב לקרוא את הנוהל המלא של משרד משפטים, ולהבין היטב את הסוגייה. הכנה מוקדמת ופנייה לבית המשפט בצורה מסודרת ומתוך ידע, תקל מאוד בהמשך –לנוהל לחץ כאן

**משפחות יקרות! מוזמנות לפנות לצוות המקצועי שלנו
במרכז מידע ומיצוי הזכויות של קשר:**

www.kesher.org.il

contact@kesher.org.il

1-700-501-601

חשוב! האחריות על שימוש בתוכן דף מידע זה הינה על אחריות הקורא בלבד, והמידע, שמוצג בצורה מתומצתת ומתעדכן מעת לעת, איננו בא להחליף כל ייעוץ או ייצוג מקצועי לרבות משפטי או בירור מלא מול הגורמים הרשמיים העוסקים בנושא. כל הזכויות שמורות לעמותת קשר- הבית של המשפחות המיוחדות.